

Šaty dělaj' pračlověka! Nevěříte? Pak se podívejte do muzea

Putovní interaktivní výstava umožňuje návštěvníkům, aby se zajímavých exponátů dotkli. S některými si lze vyzkoušet i to, co dělali lovci mamutů nebo první zemědělci a pastevci

JIHLAVA Velice podnětná a názorně řešená výstava, z níž by měl určitě radost i Komenský, učitel národů, je nyní k vidění v jihlavském muzeu. Ba co víc, návštěvníci se mohou exponátů dotýkat!

„Šaty dělaj' pračlověka“ je název hmatové výstavy, na kterou chodí v těchto dnech hlavně děti. Pro školáky z Jihlavy a okolí pořádá Muzeum Vysočiny tematické dílny. Zájem je obrovský. Kdo by si nechtěl vyzkoušet rozdělát oheň, použít pravěký vrták, tkalcovský stav nebo si osahat repliky (v několika málo případech i originály) starší než současný letopočet?

„Návštěvníci mohou vzít do rukou třeba kamenné škrabadlo na čištění zvířecích kůží, kostěné

jehly a šídla, keramická závaží tkalcovského stavu, železné nůžky, bronzové knoflíky a opaskové přezky, spony nebo jehlice na spínání oblečení,“ vypočítává Linda Pilařová, kurátorka archeologických sbírek Muzea hlavního města Prahy, které do Jihlavy hlavní část expozice zapůjčilo. Druhá část interaktivní putovní výstavy pochází z Městského muzea v Poličce.

Zkuste si představit, jak se lišila pravěká sekera od té dnešní, kterou používáte na štípání třísek při rozdělávání ohně v krbu? To je jedna z mnoha otázek, s nimiž se teď v muzeu setkáte. „Výrobky zde vystavené je možné rozdělit na pracovní nástroje a předměty nepracovního účelu. Předimenzované

U Mamuta I tak by se dalo nazvat setkání dnešních dětí s bytostí, s níž měli co dočinění pravěcí lovci mamutů. Foto: Anna Vavříková, MF DNES

sekery vážily dříve až 10 kilogramů. V období prvních zemědělců a pastevců byly z mědi vyráběny ploché sekerky imitující kamenné předlohy. V případě nouze posloužily sekeromlaty podobně jako pazourkové nože coby zbraně, kterými byly hlavně kopí a oštěpy s hroty opálenými v ohni nebo s hrotem kovovým či kamenným,“ vysvětluje Milan Vokáč, jihlavský kurátor. Ten kupříkladu učí při dílnách pro školky pracovat děti s pravěkým vrtákem. „K vytvoření jednoduché pravěké vrtací soupravy bylo třeba šesti kúlů zaražených do země, vodorovné břevno se závažím, bezová hůlka, úštěpky rohovce, zahrocené kolíky na upevnění kamene, luk s tětivou a samo-

zřejmě kámen, do kterého se dala vyvrtat dřa,“ líčí Vokáč, který již několik kolektivů i jednotlivců zasvěcoval, jak lze do důlku v sousedním prkénku umnou technikou zažehnout oheň třením.

Pavla Starůstková, jež má na starosti koncepci celé výstavy, trvající v Muzeu Vysočiny až do 20. června, zase upozorňuje na vertikální tkalcovský stav: „Jak se tkalo? Do vláken osnovy splývajících z horního břevna a dole zatížených kameny se jednoduchým pravěkým člunkem vplétal příčný útek.“

Výstava, již navštěvují i nevidomí, vrcholí rekonstrukcí oděvu keltské ženy, ale jistě na ní neminete ani zdařilou napodobeninu mamuta.

Pavel Pokorný